

CENTRUM PRO VÝZKUM
NEZISKOVÉHO SEKTORU

**ANALÝZA NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ V
NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍCH
PRACUJÍCÍCH S DĚTMI A MLÁDEŽÍ V
JIHOMORAVSKÉM KRAJI**

Obsah

1 Úvod	3
2 Zadání	4
3 Metodika analýzy	6
3.1 Objekt a předmět analýzy	6
3.2 Harmonogram zpracování.....	8
3.3 Výběrový soubor	8
3.4 Zdroje dat	9
3.5 Zpracování údajů, výstupy.....	11
4 Popis NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji	12
4.1 Popis NNO pracujících s dětmi a mládeží podle činnosti	12
4.2 Popis NNO pracujících s dětmi a mládeží s hierarchickou strukturou	15
4.3 Zastřešující organizace NNO pracujících s dětmi a mládeží.....	23
4.4 Potřeby NNO pracujících s dětmi a mládeží a jejich pokrytí	26
5 Analýza financování NNO pracujících s dětmi a mládeží v JMK	28
5.1 Veřejné výdajové programy	28
5.2 Vyhodnocení současného dotačního systému Jihomoravského kraje	30
6 Shrnutí a doporučení	33
6.1 SWOT analýza	33
6.2 Doporučení a navržené opatření pro Jihomoravský kraj	34
7 Závěr	35
8 Použitá literatura	36
9 Přílohy	37

1 Úvod

S rozvojem takzvané znalostní společnosti roste i význam neformálního vzdělávání, tedy vzdělávání mimo rámec institucionálního školství. Koncept neformálního vzdělávání klade důraz jak na individuální tak na skupinové učení, proto sdílení zkušeností ve skupině, která často bývá mezigenerační, hraje podstatnou roli. Pro proces učení je důležitá vysoká míra motivace a ochota zapojit se do společných aktivit. Neformální vzdělávání je v posledních letech čím dál více podporováno jak Evropskou unií, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, tak na krajské a municipální úrovni.

Z popisu charakteristik neformálního vzdělávání je zřejmé, že jeho významným realizátorem jsou nestátní neziskové organizace. Jsou to právě tyto typy subjektů, které dokáží flexibilně reagovat na potřeby svých cílových skupin a nabízet dostatečný rozsah i kvalitu služeb, které by v tržním prostředí nenašly adekvátní poptávku.

Jihomoravský kraj podporuje aktivity nestátních neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží, v minulých letech poskytoval na jejich činnost dotace. Pro další rozvoj spolupráce je nutné získat přehled o tom, jaké aktivity v rámci neformálního vzdělávání jsou nestátními neziskovými organizacemi nabízeny. Jihomoravský kraj proto v březnu roku 2011 zadal zpracování Analýzy neformálního vzdělávání v nestátních neziskových organizacích pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji jako veřejné zakázky.

Analýzu zpracovalo v období květen-srpen roku 2011 Centrum pro výzkum neziskového sektoru, výzkumný institut provozovaný společně Společností pro studium neziskového sektoru, o.s. a Ekonomicko-správní fakultou Masarykovy univerzity.

Cílem analýzy je získat údaje o neziskových organizacích a jejich potřebách a navrhnout (v rámci současných možností) systém spolupráce a financování nestátních neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji.

2 Zadání

Zadání veřejné zakázky vyhlášené Jihomoravským krajem:

1. Příprava a zpracování analytického šetření NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji:
 - a) vytvoření a grafické zpracování anketního dotazníku „Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji“, v návaznosti na výstupy bodu 2) a 3);
 - b) vytvoření databáze NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji (název, místo působení, adresa, kontakt);
 - c) realizace vlastního dotazníkového šetření v rozsahu minimálně u 300 subjektů, které bude probíhat elektronicky u minimálně 250 subjektů a řízeným osobním rozhovorem u minimálně 50 subjektů proporcionalně v rámci celého území Jihomoravského kraje;
 - d) statistické zpracování dotazníkového šetření, doplněné grafickým zpracováním a komentářem;
 - e) zpracování výstupů dotazníkového šetření v oblasti analýzy NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji. Výstupy budou obsahovat zejména hlavní parametry provedeného průzkumu, strukturu oslovené cílové skupiny elektronicky nebo řízeným osobním rozhovorem a dílčí vyhodnocení dotazníkového šetření dle jednotlivých otázek.
2. Systém NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji:
 - a) pojmenování všech tematických oblastí, které NNO vykonávají v rámci neformálního vzdělávání, popis organizační (řídící) struktury systému největších NNO v kraji (např. Sdružení hasičů ČMS – úsek mládeže, Junák, Pionýr, Folklorní sdružení ČR, Asociace turistických oddílů mládeže ČR, Zálesák, ČTU, Asociace křesťanských sdružení mládeže, Duha, YMCA, Asociace středoškolských klubů ČR, Moravská hasičská jednota, ČSOP, Hnutí Brontosaurus, Sokol, Orel atp.);
 - b) vytvoření uceleného přehledu všech NNO pracujících s dětmi a mládeží na území Jihomoravského kraje dle tematických oblastí ve struktuře: název, místo působení, kontakt, právní forma, počet pracovníků – stálí a dobrovolníci, tematické zaměření – oblast, hlavní aktivity neformálního vzdělávání, vedlejší aktivity vzdělávání a počty cílové skupiny – děti a mládež (dále jen „cílová skupina“), webový odkaz;
 - c) popis struktury kvalifikovaných a nekvalifikovaných pracovníků poskytujících neformální vzdělávání v jednotlivých NNO v Jihomoravském kraji;
 - d) popis způsobu informování cílové skupiny využívající neformální vzdělávání v NNO v Jihomoravském kraji; zjišťování kvality poskytovaného neformálního vzdělávání v NNO;

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

- e) tabulkové uspořádání významných akcí v Jihomoravském kraji realizovaných NNO dle tematických oblastí a období;
- f) popis důvodů omezování či snižování nabídky neformálního vzdělávání a činností z důvodu nedostatku prostor, financí, počtu kvalifikovaných pracovníků nebo materiálně technického vybavení;
- g) shrnutí potřeb NNO ve vztahu k možné spolupráci s Jihomoravským krajem;
- h) subjektivní posouzení pozice NNO na „trhu neformálního vzdělávání“ v rámci území JMK.

3. Systém financování NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji:

- a) vyhodnocení současného dotačního systému Jihomoravského kraje na podporu NNO za období 2006-2010;
- b) vyhodnocení zdrojového financování NNO, analýza financování NNO dle jednotlivých tematických oblastí, stanovení průměrných nákladů na jednotku cílové skupiny dle jednotlivých oblastí z celkových zdrojů financování a jejich porovnání s náklady s organizacemi obdobného zaměření zřizovanými veřejným sektorem;
- c) shrnutí požadavků NNO na spolufinancování aktivit Jihomoravským krajem.

4. SWOT analýza a doporučení:

- a) shrnutí slabých a silných stránek, příležitostí a ohrožení vztažených k provádění neformálního vzdělávání prováděných NNO v Jihomoravském kraji jako výstup bodů 1), 2) a 3);
- b) doporučení a navržené opatření pro Jihomoravský kraj, municipality nebo další subjekty v Jihomoravském kraji v podpoře v rámci současných možností.

5. Ostatní

- a) přehled využitých informačních zdrojů pro zpracování analýzy;
- b) zpracování kartogramů územní a tematické působnosti NNO v Jihomoravském kraji;
- c) zpracování grafických příloh (tabulky, grafy, kartogramy);
- d) zpracování PowerPoint prezentace zaměřené na nejdůležitější zjištění a výstupy analýzy a její prezentace na 1 semináři.

3 Metodika analýzy

3.1 OBJEKT A PŘEDMĚT ANALÝZY

Objekt výzkumu obvykle představuje, kdo bude podroben zkoumání. Jde tedy o jakési vymezení širšího rámce pro analýzu.

Naproti tomu předmět analýzy blíže specifikuje ty stránky, které budou sledovány. Tedy to, co se bezprostředně zkoumá.

3.1.1 Objekt analýzy

Objektem analýzy jsou nestátní neziskové organizace pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji. Za nestátní neziskovou organizaci jsou považovány jednotky splňující následující vlastnosti:

- 1. institucionalizované** (organized) – tj. mají jistou institucionální strukturu, jistou organizační skutečnost, bez ohledu na to, zda jsou formálně nebo právně registrovány.
- 2. soukromé** (private) – tedy jsou institucionálně odděleny od státní správy, ani jí nejsou řízeny. To neznámá, že nemohou mít významnou státní podporu nebo že ve vedení nemohou být mj. státní úředníci. Rozhodující je zde fakt, že základní struktura neziskových organizací je ve své podstatě soukromá.
- 3. neziskové** (non-profit) – ve smyslu nerozdělování zisku, tj. nepřipouští se u nich žádné přerozdělování zisků vzniklých z činnosti organizace mezi vlastníky nebo vedení organizace. Neziskové organizace mohou svou činností vytvářet zisk, ovšem ten musí být použit na cíle dané posláním organizace.
- 4. samosprávné a nezávislé** (self-governing) – jsou vybaveny vlastními postupy a strukturami, které umožňují kontrolu vlastních činností, to znamená, že neziskové organizace nejsou ovládány zvenčí, ale jsou schopny řídit samy sebe. Nekontroluje je ani stát, ani instituce stojící mimo ně.
- 5. dobrovolné** (voluntary) – využívají dobrovolnou účast na svých činnostech. Dobrovolnost se může projevat jak výkonem neplacené práce pro organizaci, tak formou darů nebo čestné účasti ve správních radách.

V právním prostředí České republiky se jedná o tyto typy subjektů:

- **Občanská sdružení** a jejich organizační jednotky (spolky, svazy, kluby), která se řídí zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.
- **Nadace a nadační fondy** zřizované na základě zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech.
- **Církevní právnické osoby**, které jsou zřizovány církvemi a náboženskými společnostmi podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, v platném znění, a které jsou evidovány v Rejstříku církevních právnických osob vedeném Ministerstvem kultury.
- **Obecně prospěšné společnosti**, které jsou zřizovány podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů.

3.1.2 Předmět analýzy

Předmětem analýzy je pak neformální vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji. Podle programu Mládež v akci (<http://www.mladezvakci.cz>) je neformální vzdělávání jednou ze součástí celoživotního učení a jeho charakteristické rysy jsou:

- dobrovolnost,
- přístupnost každému (v ideálním případě),
- organizovaný proces se vzdělávacími cíli,
- zaměření na ty, kdo se učí, a s jejich aktivní účastí,
- zaměření na osvojování dovedností pro život a přípravu na aktivní občanství,
- založené na tom, že zahrnuje jak individuální, tak skupinové učení s kolektivním přístupem,
- celostní a zaměřené na průběh procesu učení,
- založené na zkušenosti a činnosti, vychází z potřeb účastníků.

Definice neformálního vzdělávání tedy může být formulovaná takto:

„Neformální učení je záměrné, ale dobrovolné učení, které probíhá v řadě rozmanitých prostředí a situací, v nichž vyučování, odborná příprava a učení nemusí být nutně jedinou či hlavní oblastí činnosti. Tato prostředí či situace mohou být dočasné nebo se mohou střídát a příslušné činnosti či kurzy mohou vést profesionální facilitátoři učení (např. mládežnickí instruktoři), ale také dobrovolníci (např. vedoucí skupin mládeže). Aktivita a kurzy jsou naplánované, ale zřídka strukturované jako tradiční vyučovací hodiny nebo předměty.“

Vzdělávací systém se podle Evropské komise i Rady Evropy skládá ze tří navzájem propojených složek:

1. Formální vzdělávání se vztahuje ke strukturovanému vzdělávacímu systému, který zahrnuje všechny školy od základních až po univerzitu, včetně specializovaných programů odborného a profesního výcviku.
2. Neformální vzdělávání se vztahuje ke všem plánovaným programům osobního a sociálního vzdělávání mladých lidí určených k rozvíjení celé řady dovedností a kompetencí mimo rámec formálního vzdělávacího kurikula.
3. Informální vzdělávání se vztahuje k průběhu celého života, v němž si každý jednotlivec osvojuje určité postoje, hodnoty, dovednosti a znalosti pod vlivem různých vzdělávacích zdrojů ve svém okolí i z každodenní zkušenosti (z domova, ze sousedství, z knihovny, z médií, ze zkušeností nabytých při práci, při hře apod.).

Na setkání zástupců NNO (viz níže) bylo vymezení pojmu neformální vzdělávání diskutováno. Účastníci se shodli, že se jedná o pravidelnou i nepravidelnou cílevědomou neformální (mimoškolní) činnost, která určitým, měřitelným způsobem posouvá dovednosti (fyzické, sociální, pracovní) dětí a mládeže. V rámci facilitovaného setkání se také hovořilo o tom, že by se mělo jednat o dlouhodobou činnost vedenou pod určitým metodickým systémem, avšak na této charakteristice neformálního vzdělávání se všichni účastníci neshodli.

3.2 HARMONOGRAM ZPRACOVÁNÍ

- 2.5. – 25.5.2011 Příprava a rozesílka dotazníkového šetření
- 26.5. – 15.6.2011 Sběr dotazníků (kontrola, urgence)
 - 21.6.2011 Setkání se zástupci NNO
- 22.6. – 17.7.2011 Sběr informací z webových stránek NNO
- 18.7. – 31.7.2011 Zpracování dat
- 1.8. – 14.8.2011 Vytvoření analýzy
- 15.8. – 22.8.2011 Připomínky
- 23.8. – 31.8.2011 Dokončení

3.3 VÝBĚROVÝ SOUBOR

K provedení analýzy byl vytvořen výběrový soubor neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji. Výběrový soubor byl vytvořen z těchto zdrojů:

- 1) **Evidence nestátních neziskových organizací** (<http://www.isnno.cz/>) sdružuje informace o NNO působících v České republice. Vybrány byly jednotky s oblastí činnosti *Volnočasové aktivity dětí a mládeže se sídlem v Jihomoravském kraji*.
- 2) **Katalog neziskovek** (<http://www.neziskovky.cz/cz/infosluzby/>) je komplexním, celostátním přehledem služeb a produktů, které poskytují neziskové organizace. Vybrány byly jednotky s oblastí činnosti *dětské a mládežnické spolky se sídlem v Jihomoravském kraji*.
- 3) Seznam členských organizací **Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje** (<http://www.annoimk.cz/>). Vybrány byly jednotky s oblastí činnosti *Volný čas*.
- 4) Seznam členských organizací **Jihomoravské rady dětí a mládeže** (<http://www.jmdeti.cz/>).
- 5) Seznam členských organizací **České rady dětí a mládeže** (<http://www.crdm.cz/>).
- 6) Seznam neziskových organizací žádajících Jihomoravský kraj o podporu z dotačního programu **Rozvoj materiálně technické základny mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže** v letech 2008 až 2010 a z dotačního programu **Podpora rozvoje aktivit místních nestátních neziskových organizací pracujících v oblasti mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže** v roce 2010.
- 7) Seznam jednotek evidovaných v **Registru ekonomických subjektů** s vybranou právní formou organizace (141 – Obecně prospěšná společnost; 701 – Sdružení (svaz, spolek, společnost, klub aj.); 721 – Církevní organizace; 731 – Organizační jednotka sdružení) zařazená v Klasifikaci ekonomických činností (CZ-NACE) jako 949910 – Činnosti organizací dětí a mládeže.

Celkem bylo tímto způsobem identifikováno 452 jednotek. Z tohoto souboru bylo vyřazeno:

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

- 24 jednotek – nebyly dohledány kontaktní údaje
- 65 jednotek – děti a mládež nebyly jedinou cílovou skupinou neziskové organizace
- 55 jednotek – neformální vzdělávání nebylo hlavní činností neziskové organizace

Výběrový soubor tedy obsahoval 308 jednotek.

3.4 ZDROJE DAT

Analýza byla zpracována pomocí následujících zdrojů dat:

1) **On-line dotazníkové šetření a strukturovaný rozhovor**, jejichž obsah je přílohou č. 1 a přílohou č. 2 analýzy. Dne 25.5. 2011 byla na e-mailové adresy neziskových organizací ve výběrovém souboru rozeslána žádost o spolupráci tímto způsobem:

- 50 jednotek obdrželo žádost o vyplnění on-line dotazníku a o navrácení vyplněného souboru strukturovaných otázek,
- 237 jednotek obdrželo žádost o vyplnění on-line dotazníku,
- 21 jednotek žádost o navrácení vyplněného souboru strukturovaných otázek (tzv. mateřské organizace).

Pro vyplnění dotazníku i navrácení souboru se strukturovanými otázkami byl stanoven termín 15.6.2011. Po e-mailových i telefonických urgencích bylo ke dni 21.6. 2011 vyplněno 24 dotazníků, což činí návratnost pouhých 8,3 %. Podobně se ze 71 souborů se strukturovanými otázkami vrátilo pouze 6. Příčiny nízké návratnosti lze hledat v:

- nevhodnému termínu pro rozesílku dotazníkového šetření i strukturovaného rozhovoru – pro neziskové organizace zabývající se dětmi a mládeží patří červen mezi nejintenzivnější, neboť probíhají akce i příprava na prázdninové měsíce;
- krátké lhůtě pro vyplnění – pouze 3 týdny;
- příliš velkém rozsahu zjišťovaných údajů;
- nejasně vymezenému předmětu analýzy – řada neziskových organizací se s pojmem „neformální vzdělávání“ neidentifikovala;
- časté realizaci dotazníkových šetření – snižuje se míra motivace respondentů;
- nízké míře dlouhodobé spolupráce mezi Jihomoravským krajem a neziskovými organizacemi – zpětná vazba přímo od respondentů.

Dotazníkové šetření a strukturovaný rozhovor měly být hlavními zdroji dat analýzy. Vzhledem k nízké návratnosti a tudíž nízké relevanci byl tento zdroj dat ze zpracování vypuštěn a nahrazen průzkumem webových stránek. Zároveň nebylo možné zpracovat tyto výstupy:

- přehled všech NNO pracujících s dětmi a mládeží na území Jihomoravského kraje - počet pracovníků (stálí a dobrovolníci) a počty cílové skupiny (děti a mládež);
- popis struktury kvalifikovaných a nequalifikovaných pracovníků poskytujících neformální vzdělávání v jednotlivých NNO v Jihomoravském kraji;

Komentář [HN1]: 1.některé organizace se s pojmem NFV neidentifikovaly- proč?? Možná chybí znalost definice NFV a NNO zcela nevědí co se pod tímto pojmem skrývá

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

- popis způsobu informování cílové skupiny využívající neformální vzdělávání v NNO v Jihomoravském kraji; zjišťování kvality poskytovaného neformálního vzdělávání v NNO;
 - tabulkové uspořádání významných akcí v Jihomoravském kraji realizovaných NNO dle tematických oblastí a období;
 - popis důvodů omezení či snižování nabídky neformálního vzdělávání a činností z důvodu nedostatku prostor, financí, počtu kvalifikovaných pracovníků nebo materiálně technického vybavení;
 - stanovení průměrných nákladů na jednotku cílové skupiny dle jednotlivých oblastí z celkových zdrojů financování.
- 2) **Setkání se zástupci NNO**, které proběhlo dne 21.6.2011 na Krajském úřadu Jihomoravského kraje. Pozvánku na setkání obdržely všechny jednotky ve výběrovém souboru. Účast na setkání byla velice nízká, zúčastnilo se jej pouze 6 zástupců neziskových organizací.

Na setkání byla ve facilitované diskusi řešena tři hlavní témata:

- potřeby nestátních neziskových organizací,
 - definice pojmu „neformální vzdělávání“,
 - SWOT analýza NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji.
- 3) Veřejně přístupná dokumentace o dotačních programech na podporu NNO pracujících s dětmi a mládeží financovaných z **rozpočtu Jihomoravského kraje**. Jednalo se o tyto dotační programy vyhlášené Jihomoravským krajem:

- Rozvoj materiálně technické základny mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže – vyhlášené v letech 2006-2010
- Podpora rozvoje aktivit místních nestátních neziskových organizací pracujících v oblasti mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže – vyhlášené v roce 2010

Za každý dotační program byly použity popis dotačního programu včetně podmínek pro čerpání dotace, seznam žádajících a seznam podpořených nestátních neziskových organizací.

- 4) **Informace z webových stránek střešových organizací** – Česká rada dětí a mládeže, Jihomoravská rada dětí a mládeže, Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje, Síť mateřských center, Asociace křesťanských sdružení mládeže, Folklorní sdružení ČR, Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, Asociace pro podporu rozvoje Informačních center pro mládež v ČR
- 5) **Informace z webových stránek všech nestátních neziskových organizací ve výběrovém souboru**. Průzkum webových stránek se nakonec stal hlavním zdrojem dat o jednotlivých neziskových organizacích, zejména se jednalo o informace obsažené v Databázi NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji, Přehledu NNO pracujících s dětmi a mládeží na území Jihomoravského kraje, v popisu významných NNO v Jihomoravském kraji a v typologii neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji.

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

3.5 ZPRACOVÁNÍ ÚDAJŮ, VÝSTUPY

Veškeré údaje byly zpracovány a byly vytvořeny 3 hlavní výstupy:

1) **Databáze NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji**, která je obsahem přílohy č. 3. Databáze obsahuje za jednotlivé neziskové organizace z výběrového souboru tyto údaje:

- název
- místo působení
- adresa
- kontakt

2) **Přehled NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji**, který je obsahem přílohy č. 4. Přehled obsahuje za jednotlivé neziskové organizace z výběrového souboru v členění podle místa působení tyto údaje:

- název
- místo působení
- kontakt
- právní forma
- tematické zaměření – oblast
- aktivity neformálního vzdělávání
- webový odkaz

3) **Analýza neformálního vzdělávání v nestátních neziskových organizacích pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji**

4 Popis NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

4.1 POPIS NNO PRACUJÍCÍCH S DĚTMI A MLÁDEŽÍ PODLE ČINNOSTI

Komentář [HN2]: Podle čeho byly nastaveny skupiny NNO protože některé se prolínají, kupř. soc. patol jevy a volnočasové aktivity

Jak již bylo řečeno výše, koncept neformálního vzdělávání zahrnuje poměrně širokou škálu aktivit. Pro nestátní neziskové organizace je neformální vzdělávání především nástroj, který používají při práci s cílovou skupinou. Neformální vzdělávání se proto vyskytuje u subjektů působících v různých oblastech činnosti: od sociálních služeb, přes kulturu, ekologickou výchovu, tělovýchovu, až po zájmové vzdělávání.

Pro snazší popis různorodých činností byla vytvořena typologie nestátních neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží. Důraz však byl kladen také na cílovou skupinu, zejména na rozlišení, zda děti a mládež jsou jedinou cílovou skupinou nebo se subjekty v dané kategorii věnují i jiným cílovým skupinám. Ke každé oblasti jsou na základě informací získaných z webových stránek uvedeny příklady nestátních neziskových organizací, které rozhodně nelze brát jako vyčerpávající.

4.1.1 Oblast sociální

A. Mateřská a rodinná centra

Mateřská centra pořádají tvořivé, vzdělávací, sportovní, rekvalifikační i jednorázové akce. Aktivity jsou zaměřeny jak na děti, tak i na matky, v případě rodinných center se pak jedná o všechny generace.

Aktivity: vzdělávací kurzy, zájmové kroužky, exkurze, výlety, soutěže, vystoupení, přednášky

Příklady: viz členské organizace Síť mateřských center, o.s.

B. Sociální služby

Do této oblasti patří subjekty poskytující sociální služby, které nabízejí aktivity neformálního vzdělávání zpravidla jako vedlejší aktivity. Jejich primárním cílem je pomoc sociálně znevýhodněným osobám, podpora tělesně i duševně postiženým, národnostním menšinám, závislým na návykových látkách, apod. Děti a mládež nejsou zpravidla jedinou cílovou skupinou těchto subjektů.

Aktivity: sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahová zařízení pro děti mládež, raná péče

Příklady: Asociace pomáhající lidem s autismem APLA-JM o.s.; Sdružení Podané ruce, o.s.; Armáda spásy v ČR; Diecézní charita Brno; Občanské sdružení Krok; Sdružení "Piáfa" ve Vyškově; SPONDEA, o.p.s., Sdružení Filia, IQ Roma servis, o.s.;

C. Prevence sociálně-patologických jevů

Tato oblast sdružuje organizace, které zajišťují služby pro děti a mládež v oblastech prevence kriminality, prevence sociální exkluze, výchovu k manželství a rodičovství, pomoc neúplným rodinám a pomoc při hledání zaměstnání. Děti a mládež jsou primární cílovou skupinou.

Aktivity: kluby, kroužky, výlety, exkurze

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

Příklady: Adam dětem o.s.; Človíček (One Little); Sdružení pěstounských rodin; Centrum pro rodinu a sociální péči; Teen Challenge International ČR; Ratolest Brno; Rodinná pohoda; o.s., Kučeraček, o.s.; INEX-SDA Brno; Krásné místo, o.s.; KŘEMÍNEK, společenství pracující s dětmi, mládeží a dospělými

4.1.2 Oblast environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty

Do této oblasti byla zařazena střediska ekologické výchovy poskytující výchovu a vzdělávání zaměřené na ekologii a vztah člověka k přírodě. Děti a mládež jsou primární cílovou skupinou.

Aktivity: kroužky, exkurze, výlety, výpravy, letní tábory, soutěže

Příklady: Český svaz ochránců přírody, EkoCentrum Brno, Rezekvítek, Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, o.p.s.

4.1.3 Oblast tělovýchovy a sportu

Do této oblasti spadají všechny nestátní neziskové organizace věnující se pěstování amatérského sportu, tréninku, tělesné výchově a pořádání sportovních soutěží a závodů. Aktivity jsou zaměřeny zpravidla na všechny cílové skupiny, tělovýchovné aktivity zaměřené na děti a mládež jsou důležitou součástí činnosti těchto subjektů.

Aktivity: tréninky, soutěže, závody, exkurze, výlety

Příklady: Asociace školních sportovních klubů ČR; Česká asociace sport pro všechny, o.s.; Česká obec sokolská; Český červený kříž; Český svaz tělesné výchovy; Moravská hasičská jednota; Orel o.s.; Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska; Vysokoškolský sportovní klub Univerzita Brno

4.1.4 Oblast zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit

A. Komunitní sdružení a spolky

Organizace v této oblasti se starají o provoz různých volnočasových zařízení a o poskytování volnočasových služeb jednotlivcům v komunitách, nejčastěji ve venkovských oblastech Jihomoravského kraje. Cílovou skupinou jsou nejen děti a mládež, ale i dospělí.

Aktivity: kulturní a společenské akce, soutěže

Příklady: Bzenecký pramen; KOS - Křenovské občanské sdružení dětí a mládeže; Občanské sdružení Rodiče-Krumvíř; Podbřežáček; Sdružení dětí a mládeže Duhový svět Hustopeče; Svornost Bosonohy; Vrabčák Moravany o.s.; Vyškovský pětník

B. Centra volného času

Do této oblasti byla zařazena společenská, kulturní, rekreační a sportovní centra nabízející výchovné a vzdělávací služby výhradně pro děti a mládež.

Aktivity: kroužky, přednášky, vzdělávací kurzy, exkurze, výlety

Příklady: Salesiánská střediska mládeže; YMCA; Centrum AMAVET - Junior Brno; Centrum volného času – Pavučina; Dílna Ořech o.p.s.; Sdružení Ulita, o.s.; KALIMERO o.s., Těšany; Centrum tvořivosti

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

C. Kluby

Do této oblasti byly zařazeny subjekty sdružující děti a mládež se stejným zájmem. Služby jsou poskytovány výhradně členům sdružení. Klubová činnost se zpravidla odehrává uvnitř budovy.

Aktivity: klubová činnost, deskové hry

Příklady: Asociace středoškolských klubů České republiky, o.s.; Sdružení na podporu talentované mládeže České republiky, o.s.; Vysokoškolský klub TERČ o.s.; o.s. RAMPa;

D. Náboženská sdružení

Do této oblasti byly zařazeny organizace pracující s dětmi a mládeží, které ve své činnosti zohledňují náboženské principy a zásady.

Aktivity: setkání, kroužky, tábory, výlety, exkurze, kluby

Příklady: Kolpingova rodina; Petrov, občanské sdružení pro práci s dětmi a mládeží brněnské diecéze; Royal Rangers; signály.cz, o. s.;

E. Turistické a rekreační oddíly

Do této oblasti byly zařazeny organizace, jejichž aktivity jsou zaměřeny především na děti a mládež a odehrávají se ve venkovním prostředí. Některé organizace mají vlastní, dlouhodobé výchovné programy.

Aktivity: tábory, výlety, exkurze

Příklady: Asociace turistických oddílů mládeže; Česká tábornická unie; Hnutí Brontosaurus; Challenge; Jitřenka Bučovice; Liga lesní moudrosti; Junák – svaz skautů a skautek; Pionýr; Pohádka o.s.; Zálesák

F. Kulturní spolky

Do této oblasti spadají organizace, které se věnují dětem a mládeži v oblasti výtvarného a muzických umění. Jedná se především o sochařství, fotografii, malířství, kresbu, grafiku. Patří sem i dramatická a hudební centra, sdružení věnující se tvorbě, distribuci a prezentaci divadla, tance, a orchestry, pěvecká a hudební tělesa.

Aktivity: zkoušky, vystoupení, vzdělávací kurzy, kroužky

Příklady: Folklórní sdružení; Soubor Dubinka Rohatec o.s.; Židlochovický dětský sbor Skřivánek; Dětský národopisný soubor; Ateliér Černé kočky

G. Mezinárodní aktivity

Do této oblasti patří nestátní neziskové organizace zaměřené na mezinárodní aktivity a výměnu zkušeností.

Aktivity: mezinárodní akce, setkání

Příklady: Evropské centrum mládeže Břeclav/European Youth Centre Břeclav o.s.; DYNAMA; Evropské centrum pantomimy neslyšících o.s.

Komentář [HN3]: Byly zohledněny aktivity typu Sdružení mládeže ČCE, apod, která pracují při církvích, ale nemají právní subjektivitu?? pokud ne, proč??

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

4.2 POPIS NNO PRACUJÍCÍCH S DĚTMI A MLÁDEŽÍ S HIEARCHICKOU STRUKTUROU

A. Asociace středoškolských klubů ČR

Poslání: je místem pro realizaci odborných a zájmových aktivit členů, které přispívají k rozvoji klíčových kompetencí, všeobecné i odborné vzdělanosti mladých lidí.

Popis struktury:

1. Valná Hromada ASK ČR
2. Správní rada
3. Středoškolský klub

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální					
Mikroregionální					
Místní		55	55	13	13

Webové stránky: <http://www.askcr.cz/>

B. Asociace turistických oddílů mládeže ČR

Poslání: zabývá se smysluplným naplňováním volného času a výchovou svých členů. Členové Asociace TOM rozvíjejí svou činnost na poli turistiky, táborectví, sportovních, kulturních, výchovných, sociálních a charitativních aktivit.

Popis struktury:

1. předsednictvo
2. sněm
3. (krajská rada)
4. (regionální (oblastní) rada)
5. oddíl

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální		14			
Mikroregionální					
Místní		257	257	31	31

Webové stránky: <http://www.a-tom.cz/>

C. Česká tábornická unie

Poslání: zaměřuje svoji činnost na pobyt v přírodě. Sdružuje zájemce o pobyt v přírodě, kteří chtějí být jejími důvěrnými znalci, vnikat do jejích zákonů, vést ostatní k poznávání přírody a stát se jejími ochránci.

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

Popis struktury:

1. tábornické kluby, trampské osady, velké rady
2. oblasti
3. sněm
4. nejvyšší rada

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální		12			
Mikroregionální					
Místní		?	?	28	22

Webové stránky: <http://www.tabornici.cz/>

D. Český svaz ochránců přírody

Poslání: ochrana a obnova přírody, krajiny a životního prostředí, ekologická výchova a podpora trvale udržitelného života.

Popis struktury:

1. Sněm
2. Ústřední výkonná rada
3. regionální sdružení a zájmová sdružení
4. Základní organizace (ZO)

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální					
Mikroregionální					
Místní		352	352	37	37

Webové stránky: <http://www.csop.cz/>

E. Duha

Poslání: všestranný a harmonický rozvoj osobnosti. Prostředkem k jeho dosažení je výchova k aktivnímu životu a k touze po poznání, zejména vytvářením a realizací volnočasových a preventivních programů pro děti a mladé lidi s možností aktivního zapojení dalších generačních skupin.

Popis struktury:

1. Velká Duha
2. Malá Duha
3. Dužiny

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální					
Mikroregionální					
Místní		69	69	2	2

Webové stránky: <http://www.duha.cz/>

F. Folklorní sdružení ČR

Poslání: sdružovat své členy, jejichž zaměřením je udržovat tradiční lidovou kulturu a rozvíjet její scénické a přenesené formy a sdružovat fyzické a právnické osoby nebo kolektivy, které mají zájem o činnost a program FoS ČR.

Popis struktury:

1. Předsednictvo
2. Valná hromada
3. Regionální sdružení
4. Soubory

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální		17	17	4	4
Mikroregionální					
Místní		412		80	

Webové stránky: <http://www.folklornisdruzeni.cz/>

G. Hnutí Brontosaurus

Poslání: Hnutí Brontosaurus je zaměřené na ochranu přírody a krajiny a výchovně-vzdělávací činnost.

Popis struktury:

1. Valná hromada
2. Rada
3. Regionální centra
4. Kluby
5. Základní články

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj	
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek
Nadregionální			1	1
Regionální	4	4	1	1
Mikroregionální				
Místní	38	38	7	7

Webové stránky: www.brontosaurus.cz

H. Junák - svaz skautů a skautek

Poslání: podporovat rozvoj osobnosti dětí a mladých lidí, jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností, aby byli po celý život připraveni plnit povinnosti k sobě samým, bližním, vlasti, přírodě a celému lidskému společenství.

Popis struktury:

1. Valný sněm, Náčelnictvo
2. Krajská rada
3. Okresní rada
4. Středisko
5. Oddíl
6. Družina

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj	
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek
Nadregionální	1	1		
Regionální	14	14	1	1
Mikroregionální	77	77	7	7
Místní	2 030	497	211	48

Webové stránky: <http://verejnost.skaut.cz/cz/>

I. Kolpingova rodina

Poslání:

- vybavit své členy tak, aby se jako křesťané osvědčili ve světě, tudíž i ve svém povolání, manželství, církvi a společnosti
- nabídnout společnosti a svým členům pomoc v různých životních situacích
- díky aktivitám svých členů a skupin napomáhat obecnému blahu v duchu křesťanství a spolupůsobit na obnovu a humanizaci společnosti

Popis struktury:

1. rodiny
2. centrální svaz

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální					
Mikroregionální					
Místní		36	36	4	4

Webové stránky: <http://www.kolping.cz/>

J. Liga lesní moudrosti

Poslání: sdružovat stoupence výchovně-rekreačního hnutí woodcraft, které ve svých dílech popsal Ernest Thompson Seton a jeho český následovník Miloš Seifert.

Popis struktury:

1. náčelnictvo
2. valná hromada
3. kmeny, samostatné rody a stráže lesní moudrosti

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální					
Mikroregionální					
Místní		39	39	6	6

Webové stránky: <http://www.woodcraft.cz/>

K. Moravská hasičská jednota

Poslání: sdružování občanů za účelem ochrany života a zdraví občanů a majetku před požáry a poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných událostech, při kterých je ohrožen život a zdraví občanů.

Popis struktury:

1. Prezidium
2. Okresní hasičská jednota
3. Hasičský sbor

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální				1	1
Regionální					
Mikroregionální		4		2	
Místní		61	61	35	35

Webové stránky: <http://www.mhj.cz/>

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

L. Orel

Poslání: Provozováním a organizováním sportu a tělovýchovy, duchovních, kulturních a sociálně výchovných aktivit i dalších významných projevů lidské kultury vychovávat své členy, především děti a mládež, na základě křesťanských, zvláště katolických zásad.

Popis struktury:

1. ústředí
2. župy
3. jednoty

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální					
Mikroregionální		23	23	6	6
Místní		254	254	84	84

Webové stránky: <http://www.orel.cz/>

M. Pionýr

Poslání: Pionýr je sdružení dětí a mládeže, které působí v celé republice. Zabývá se osvětovou, výchovnou, vzdělávací, charitativní činností. Činnost pionýrských skupin a oddílů je rozmanitá. Jedná se o pravidelné schůzky víkendové výpravy, letní tábory, celorepublikové akce a soutěže a stále častěji se pořádají akce i pro neorganizované děti a mládež. Na mnoha místech pracují tzv. volnočasové kluby.

Popis struktury:

1. Česká rada Pionýra
2. Krajská organizace Pionýra
3. Pionýrské centrum
4. Pionýrská skupina
5. Pionýrský oddíl a Volnočasový klub

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální		14	14	1	1
Mikroregionální					
Místní		1074	314	133	38

Webové stránky: <http://www.pionyr.cz/>

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

N. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska – úsek mládeže

Poslání: spolupůsobit při vytváření podmínek k účinné ochraně života a zdraví občanů a majetku před požáry a při poskytování pomoci při živelných pohromách a jiných událostech, při nichž je v nebezpečí život, zdraví nebo majetek.

Popis struktury (úseku mládeže):

1. Výkonný výbor SH ČMS
2. Vedení SH ČMS
3. Ústřední odborná rada mládeže
4. Výkonný výbor KSH (Krajské odborné rady mládeže)
5. Výkonný výbor OSH (Okresní odborné rady mládeže)
6. Výbor SDH (Kolektiv mladých hasičů)

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální		14		1	
Mikroregionální		77		7	
Místní		7 856	7 596	595	585

Webové stránky: <http://www.dh.cz/>

O. Sokol

Poslání: zvyšovat tělesnou zdatnost svých členů vychovávat je k čestnému jednání v životě soukromém i veřejném, k národnostní, rasové a náboženské snášenlivosti, k demokracii a humanismu, k osobní skromnosti a ukázněnosti, k lásce k rodné zemi a úctě k duchovnímu dědictví našeho národa, přičemž vychází z odkazu Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera.

Popis struktury:

1. ústředí
2. župa
3. tělocvičná jednota

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální					
Mikroregionální		42	42	6	6
Místní		932	932	165	165

Webové stránky: <http://www.sokol.cz> (oficiální web: <http://www.sokol.eu/>)

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

P. YMCA

Poslání: Usiluje o harmonický rozvoj člověka, jeho ducha, duše a těla. Je otevřena všem lidem bez rozdílu rasy, pohlaví, náboženského vyznání, sociálního postavení, fyzických i duševních schopností.

Popis struktury:

1. Valné shromáždění
2. Ústřední výbor
3. Základní jednotky (kolektivní členové YMCA v ČR)

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální					
Mikroregionální					
Místní		26	26	3	3

Webové stránky: <http://www.ymca.cz/>

Q. Zálesák (Československý zálesák – svaz pro pobyt v přírodě)

Poslání: vytvářet a zabezpečovat podmínky pro všestranný rozvoj vykonávaných činností po stránce organizační, metodické, propagační a materiálně-technického zabezpečení. Organizuje pravidelnou a systematickou zálesáckou činnost a spolupracuje s ostatními zájemci o činnost v přírodě.

Popis struktury:

1. Ústřední rada
2. Střediskový sněm
3. Středisko
4. Oddíl
5. Družina, družstvo

Územní uspořádání:

Území	ČR		Jihomoravský kraj		
	Působnost	Počet jednotek	z toho s IČ	Počet jednotek	z toho s IČ
Nadregionální		1	1		
Regionální					
Mikroregionální					
Místní		16	16	3	3

Webové stránky: <http://cszalesak.sweb.cz>

4.3 ZASTŘEŠUJÍCÍ ORGANIZACE NNO PRACUJÍCÍCH S DĚTMI A MLÁDEŽÍ

Přehled existujících zastřešujících organizací NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji:

	Celostátní	Regionální
Tematické	<ul style="list-style-type: none">▪ Česká rada dětí a mládeže▪ Síť mateřských center▪ Asociace křesťanských sdružení mládeže▪ Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina	<ul style="list-style-type: none">▪ Jihomoravská rada dětí a mládeže
Obecné	<ul style="list-style-type: none">▪ Asociace pro podporu rozvoje Informačních center pro mládež v ČR	<ul style="list-style-type: none">▪ Asociace NNO Jihomoravského kraje

4.3.1 Česká rada dětí a mládeže

Česká rada dětí a mládeže (ČRDM) byla založena v červenci 1998 osmi sdruženími dětí a mládeže. Dnes sdružuje 102 členských organizací (mezi nimi většinu celostátních sdružení dětí a mládeže), představujících kolem 200 000 individuálních členů. Členy ČRDM jsou sdružení velmi malá i ta největší, včetně devíti krajských rad mládeže.

Poslání: Posláním ČRDM je podporovat podmínky pro kvalitní život a všestranný rozvoj dětí a mladých lidí. Své poslání naplňuje ČRDM tím, že podporuje mimoškolní výchovu a činnost svých členů, zejména snahu o vytváření právních, hospodářských, společenských a kulturních podmínek vhodných pro jejich činnost.

Kontakt: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné nám. 977/24, 116 47 Praha 1
Tel.: 234 621 209
e-mail: sekretariat@crdm.cz
www.crdm.cz

4.3.2 Síť mateřských center

Síť mateřských center o. s. vznikla v roce 2001 na základě dlouholeté neformální spolupráce mateřských center za účelem:

- koordinace, propagace a rozšiřování hnutí MC v ČR a jeho zapojení do mezinárodních organizací;
- posilování hodnot rodiny a mezigeneračních vztahů, úlohy rodičů, mateřské a otcovské role ve společnosti;
- podpory právní ochrany rodiny, mateřství a rovných příležitostí pro všechny;
- podpory zdravého života ve zdravém prostředí.

Poslání:

- koordinovat, propagovat a rozšiřovat hnutí MC v ČR a jeho zapojení do mezinárodních organizací

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

- posilovat hodnoty rodiny, úlohy rodičů a mateřské role ženy ve společnosti
- podporovat právní ochranu rodiny, mateřství a rovných příležitostí mužů a žen

Kontakt: Síť mateřských center o. s.
Klimentská 34, 110 00 Praha 1
Tel.: 602 178 882
e-mail: info@materska-centra.cz
www.materska-centra.cz

4.3.3 Jihomoravská rada dětí a mládeže

Jihomoravská rada dětí a mládeže je dobrovolným seskupením sdružení dětí a mládeže a sdružení pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji.

Poslání: Jihomoravská rada dětí a mládeže prosazuje požadavky svých členských organizací a je prostorem pro vzájemnou komunikaci mezi členy.

Kontakt: Jihomoravská rada dětí a mládeže
Česká 11, 602 00 Brno
Tel.: 776 701 756
E-mail: info@jmdeti.cz
www.jmdeti.cz

4.3.4 Asociace křesťanských sdružení mládeže

Asociace křesťanských sdružení mládeže (AKSM) vznikla v roce 1997. Jde o dobrovolné seskupení občanských sdružení dětí a mládeže, které ve své činnosti zohledňují křesťanské principy a zásady. Asociace má 9 členů, kteří působí ve většině krajů ČR.

Poslání: Asociace se zaměřuje na organizaci velkých - celostátních a mezinárodních - setkání mládeže, která připravuje ve spolupráci se všemi svými členskými sdruženími a Sekcí pro mládež České biskupské konference, dále na vzdělávání vedoucích a dobrovolníků.

Kontakt: Asociace křesťanských sdružení mládeže
Thákurova 676/3, 160 00 Praha 6
Tel.: 220 181 739
E-mail: aksm@signaly.cz
www.aksm.adam.cz

4.3.5 Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina

Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina vzniklo v roce 1996 na popud organizací poskytujících služby v oblasti ekologické / environmentální výchovy, a to z potřeb vzájemného kontaktu, výměny zkušeností a zastupování společných zájmů. Pavučina realizuje řadu projektů a programů celostátního významu, jejichž prostřednictvím naplňuje poslání a stanovy. Na projektech spolupracuje s členskými středisky a s partnery ze státní, podnikatelské i nevládní neziskové sféry.

Kontakt: Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina
Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1
Tel.: 234 621 386

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

e-mail: info@pavucina-sev.cz

www.pavucina-sev.cz

4.3.6 Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje

Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje (ANNOJMK) je zájmovým sdružením právnických osob, které založili v březnu 1998 zástupci deseti brněnských nestátních neziskových organizací (dále jen NNO). K dnešnímu dni sdružuje celkem 80 NNO.

Asociace vznikla za účelem:

- vyhledávání a spolupráce s odborníky a organizacemi sloužící k naplňování cílů organizace,
- organizace společných seminářů, výstav a prezentací.

Poslání:

1. napomáhání rozvoji občanské společnosti,
2. budování rovnocenného vztahu s orgány státní správy i místní samosprávy, představiteli politických stran a zástupci podnikatelského sektoru,
3. společné prosazování úprav legislativních norem, které se dotýkají činnosti NNO,
4. koordinace společných zájmů v oblasti finanční, legislativní a informační,
5. prohloubení vzájemné informovanosti mezi členy Asociace a koordinace jejich aktivity,
6. vybudování a provoz Informačního a poradenského centra pro brněnské NNO, a brněnskou veřejnost (od roku 2000 v provozu dvě pracoviště)
7. společná prezentace neziskového sektoru vůči odborné i laické veřejnosti, médiím a podnikatelskému sektoru,
8. odborná činnost v rámci pracovních skupin ANNOJMK.

Kontakt: Sekretariát Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje
Kounicova 3, 602 00 Brno
tel.: 541 215 533
email: info@annojmk.cz
www.annojmk.cz

4.3.7 Asociace pro podporu rozvoje Informačních center pro mládež v ČR

Asociace pro podporu rozvoje Informačních center pro mládež v ČR vznikla v roce 1999 a v současnosti sdružuje 17 řádných a 5 přidružených center. Hlavním cílem činnosti AICM je podpora systémového rozvoje Informačních center pro mládež v České republice, především podpora a pomoc při zakládání nových center, tzn. podávání prvotních informací a následná pomoc při dalších postupech.

Kontakt: Asociace pro podporu rozvoje Informačních center pro mládež v ČR
Špičák 114, 381 01 Český Krumlov
Tel.: 380 712 427
E-mail: aicm@icmcr.cz
www.icmcr.cz

4.4 POTŘEBY NNO PRACUJÍCÍCH S DĚTMI A MLÁDEŽÍ A JEJICH POKRYTÍ

4.4.1 Obecné potřeby NNO

Potřeby nestátních neziskových organizací jsou, podobně jako jejich produkty (realizované aktivity, organizované akce, nabízené služby) velice rozmanité. V obecné rovině lze potřeby nestátních neziskových organizací rozlišit podle toho, které činnosti je vyvolávají. Zatímco činnosti přímé jsou spojeny s produkty organizace reagující na potřeby cílových skupin, činnosti nepřímé jsou dány samotným chodem organizace. Pokud by subjekt v určitý okamžik žádné produkty neposkytoval, nemusel by náklady na realizaci činností přímých vydávat, proto tyto náklady bývají často nazývány jako variabilní. Naopak náklady činností nepřímých jsou označovány jako fixní. Stručný přehled obecné skladby variabilních a fixních nákladů obsahuje schéma č. 1.

Schéma č. 1 Příklad variabilních a fixních NNO pracujících s dětmi a mládeží

Činnosti přímé	Variabilní náklady
<ul style="list-style-type: none"> ▪ provoz klubů, kroužků, oddílů ▪ organizace exkurze, výletu, tábora ▪ pořádání akce, soutěže, vystoupení ▪ realizace vzdělávacích kurzů, přednášek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mzdové náklady: organizátor, koordinátor, lektor ▪ cestovné včetně ubytování: organizátor, koordinátor, lektor, cílová skupina ▪ spotřeba energie, tepla, plynu, vody ▪ služby: spoje, nájemné prostor, doprava, tisk, pojištění, poradenské služby ▪ spotřeba materiálu: kancelářské potřeby, potraviny, sportovní a turistické potřeby ▪ opravy, servis a údržba
Činnosti nepřímé	Fixní náklady
<ul style="list-style-type: none"> ▪ strategické řízení ▪ finanční řízení ▪ marketingové řízení (včetně Public Relations) ▪ zajištění chodu kanceláře ▪ řízení lidských zdrojů ▪ projektové řízení ▪ procesní řízení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mzdové náklady: účetní, PR manažer, fundraiser ▪ služby: spoje, webové stránky, tisk, pojištění majetku, bankovní poplatky, nájemné kanceláře, odborné konzultace, ekonomický software, vzdělávání zaměstnanců případně daňové poradenství a audit ▪ spotřeba energie, tepla, plynu, vody ▪ spotřeba materiálu: kancelářské potřeby, knihy ▪ opravy, servis a údržba

Komentář [HN4]: I vedení organizaci, „výkonný tajemník apod...

Podíl variabilních a fixních nákladů konkrétních nestátních neziskových organizací se liší v závislosti na oblasti činnosti, sídla organizace, stadia rozvoje a velikosti organizace, stavu vnějšího prostředí (zejména ekonomického, politického a legislativního prostředí), velikosti cílové skupiny. Tento podíl nic nevyovídá o schopnosti subjektu efektivně hospodařit s omezenými zdroji.

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

4.4.2 Specifické potřeby NNO pracujících s dětmi a mládeží

Na setkání se zástupci byly NNO byly zmíněny tyto specifické potřeby NNO pracujících s dětmi a mládeží:

- odborné vzdělávání dobrovolníků
- úprava prostor, zejména u aktivit s cílovou skupinou děti od 1-5 let
- zajištění kontinuity činností (zejména u lidských zdrojů)
- materiálové potřeby: vybavení kluboven, táborových základen, apod.

4.4.3 Pokrytí potřeb

Nestátní neziskové organizace pokrývají své potřeby prostřednictvím vícezdrojového financování:

- dary od fyzických a právnických osob
- granty od tuzemských i zahraničních nadací
- dotace z nadnárodních zdrojů (např. Evropská unie), od státu, kraje nebo obce
- členské příspěvky
- prodej vlastních výrobků a služeb
- prodej majetku
- úroky a jiné příjmy z držby finančního majetku
- ostatní

Skladba jednotlivých finančních zdrojů se podobně jako v případě potřeb u konkrétních organizací liší. V praxi se setkáváme velmi často s případy, kdy konkrétní NNO čerpá finance z většího počtu zdrojů, ale jeden z nich je dominantní, existence organizace je na něm závislá, a tudíž je nestabilní. Situace je o to složitější, pokud je dominantní finanční zdroj účelově vázán jen na určité aktivity, tj. na pokrytí jen některých potřeb organizace.

Specifické pokrytí potřeb NNO pracujících s dětmi a mládeží se bohužel kvůli nízké návratnosti dotazníkového šetření nepodařilo získat.

Komentář [HN5]: Samospráva a stát nejsou nadnárodní zdroje - rozdělit

5 Analýza financování NNO pracujících s dětmi a mládeží v JMK

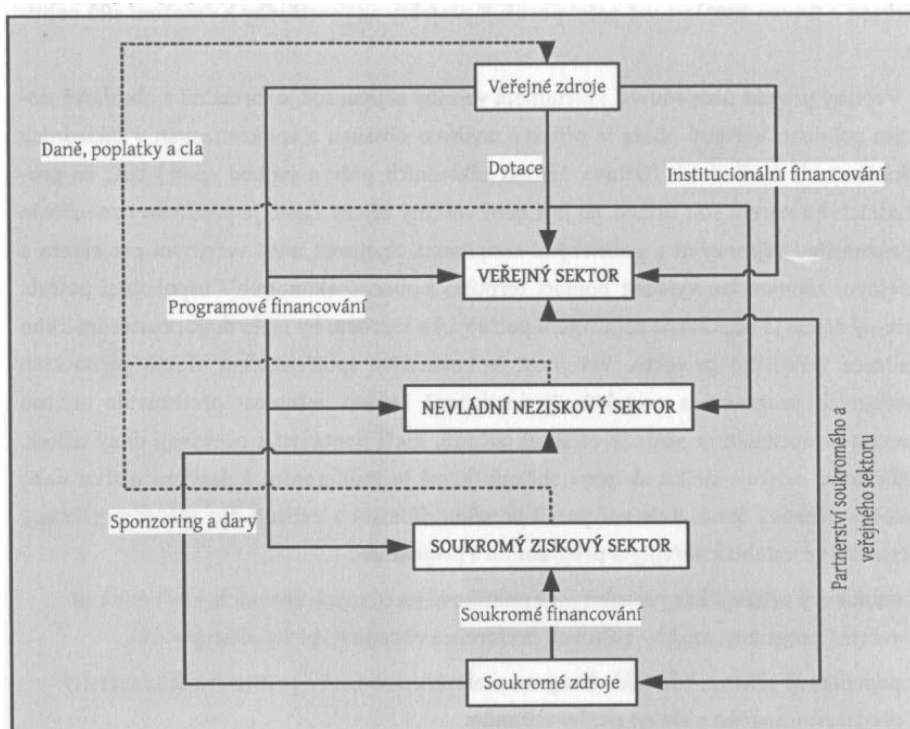
5.1 VEŘEJNÉ VÝDAJOVÉ PROGRAMY

5.1.1 Programové financování

Programové financování je jeden z nástrojů k dosahování formulovaných cílů subjektů veřejné správy. Podstatou programového financování je to, že na základě definovaných priorit rozvoje jsou vytvářeny a realizovány programy, které na základě předem definovaných kritérií a cílů nabízejí finanční prostředky na podporu iniciativy subjektů, které se chtějí programu účastnit.

Obecně lze konstatovat, že do programového financování mají přístup všechny subjekty z veřejného i soukromého sektoru, které se prostřednictvím volné soutěže mohou ucházet o veřejnou podporu aktivit, jež jsou v souladu s příslušným programem. U programového financování se vyskytuje tzv. spolufinancování. Znamená to, že žadatel o finanční prostředky musí do realizace navrhovaných aktivit vložit i své vlastní prostředky. Pohyb finančních toků zobrazuje schéma č. 2.

Schéma č. 2 Finanční toky při programovém financování ve smíšené ekonomice

Zdroj: KRBOVÁ, J. Regionálně zaměřené veřejné výdajové programy krajů. In: ŠUMPÍKOVÁ, M., OCHRANA, F., PAVEL, J. a kol. *Veřejné výdajové programy a jejich efektivnost*. Eurolex Bohemia: Praha, 2005. s. 14.

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

5.1.2 Charakteristika veřejného výdajového programu

Veřejný výdajový program je obvykle financován z nějakého fondu nebo veřejného rozpočtu, obsahuje plán, jak naložit s prostředky, a stanovuje, čeho se jím má dosáhnout. Veřejný výdajový program má v ideálním případě tyto charakteristiky:

1. obsahuje analýzu současné situace, z níž odvozuje společenské potřeby v příslušném sektoru nebo regionu (nebo obou);
2. na základě zjištěných potřeb definuje cíle, kterých by se mělo prostřednictvím alokace veřejných zdrojů dosáhnout;
3. stanovuje priority mezi cíli;
4. určuje, kdo je oprávněn žádat o podporu (kdo je tzv. způsobilý);
5. dále určuje cílové skupiny (tj. skupiny, jejichž potřeby by se měly realizací programu naplňovat – například dlouhodobě nezaměstnaní apod.);
6. rámcově vymezuje vhodné aktivity, jimiž by se měl program naplňovat;
7. stanovuje oprávněné náklady (způsobilost nákladů);
8. má vymezen začátek a konec realizace;
9. je pro něj stanoven objem finančních prostředků, které budou alokovány.

5.1.3 Hodnocení veřejných výdajových programů

Hodnocení programů se zaměřuje na porovnání výsledků veřejného výdajového programu s jeho cíli. Hodnocení programů může probíhat v různých etapách jejich realizace: předběžné (ex-ante), průběžné (mid-term) a následné (ex-post). Cílem hodnocení je zlepšit rozhodování a alokaci zdrojů a to tím, že se zjišťují spolehlivé údaje o důsledcích programů. Hodnocení by mělo obsahovat následující kroky:

1. popis programu;
2. vyjasnění cílů a potřeb, o jejichž naplnění program usiluje;
3. identifikaci možných kauzálních vztahů mezi působením programu a jeho důsledky;
4. identifikaci možných výsledků, které lze hodnotit;
5. identifikaci ukazatelů výsledků a kritérií, která se použijí ke stanovení efektivnosti;
6. identifikaci faktorů, které mohou výsledky ovlivnit.

Hodnocení a kontrola se liší. Zatímco kontrola je spojena s dohledem a obvykle ji provádí nezávislá kontrolní instituce, hodnocení je činnost, za kterou je odpovědná exekutiva. V praxi se však hranice mezi hodnocením a kontrolou stírají, protože finanční kontrola se doplňuje o kontrolu odpovědného využívání veřejných prostředků.

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

5.2 VYHODNOCENÍ SOUČASNÉHO DOTAČNÍHO SYSTÉMU JIHMORAVSKÉHO KRAJE

Vyhodnoceny byly dva programy vyhlášené Jihomoravským krajem v posledních letech:

- Rozvoj materiálně technické základny mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže – 2006-2010
- Podpora rozvoje aktivit místních nestátních neziskových organizací pracujících v oblasti mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže – 2010

5.2.1 Rozvoj materiálně technické základny mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže

Cíle:	Podpora rozvoje materiálně technické základny pro práci s dětmi a mládeží v nestátních neziskových organizacích jako základního předpokladu pro další rozvoj práce s dětmi a mládeží.
Oprávněný žadatel o dotaci:	Nestátní nezisková organizace, která má ve statutárním dokumentu zakotvenu práci s dětmi a mládeží a prokazatelně s nimi celoročně pracuje a která má sídlo nebo působí na území Jihomoravského kraje. Podmínkou je 3-letá lhůta od registrace subjektu.
Předmět dotace:	Dotace bude poskytována na technické zhodnocení, opravy a údržbu táborových základen a kluboven a na nákup movitých věcí na jejich vybavení.
Výdaje, které nelze hradit z dotace (lze hradit ze spoluúčasti)	<ul style="list-style-type: none">▪ provozní výdaje (nájem, energie, telefony, poštovné, kancelářský materiál, propagaci, aj.),▪ nákup výpočetní techniky, kopírovacích zařízení, faxů, fotoaparátů, audiovizuální techniky,▪ leasing,▪ nákup nemovitostí,▪ mzdy zaměstnancům, ostatní osobní náklady a odvody na sociální a zdravotní pojištění,▪ půjčky,▪ cestovní náhrady,▪ výdaje na pořizování nových staveb,▪ předprojektová, projektová příprava a inženýrská činnost.
Minimální výše dotace	20 tis. Kč
Maximální výše dotace	200 tis. Kč
Minimální podíl spoluúčasti	40 % z celkových nákladů na projekt z vlastních nebo jiných zdrojů

5.2.2 Podpora rozvoje aktivit místních nestátních neziskových organizací pracujících v oblasti mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže

Cíle:	Podpora rozvoje aktivit nestátních neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží jako základního předpokladu pro další rozvoj práce s dětmi a mládeží.
Oprávněný žadatel o dotaci:	Nestátní nezisková organizace, která má ve statutárním dokumentu zakotvenu práci s dětmi a mládeží a prokazatelně s nimi celoročně pracuje a která má sídlo nebo působí na území Jihomoravského kraje. Podmínkou je jednoletá lhůta od registrace subjektu.
Předmět dotace:	Dotace je poskytována na úhradu provozních nákladů, zejména na úhradu kancelářských potřeb, spotřebního materiálu, cestovného, dopravu, ubytování a stravu. Dále je dotace poskytována na nájemné včetně úhrady služeb.
Výdaje, které nelze hradit z dotace (lze hradit ze spoluúčasti)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nákup drobného dlouhodobého hmotného majetku ▪ mzdy zaměstnanců, ostatní osobní náklady a odvody na sociální a zdravotní pojištění, ▪ věcné ceny v uměleckých a podobných soutěžích pro děti a mládež, které jsou realizovány v rámci projektu
Minimální výše dotace	10 tis. Kč
Maximální výše dotace	50 tis. Kč
Minimální podíl spoluúčasti	40 % z celkových nákladů na projekt z vlastních nebo jiných zdrojů

5.2.3 Krátkodobý realizační plán na roky 2010-2011

Krátkodobý realizační plán Strategie rozvoje lidských zdrojů v Jihomoravském kraji na roky 2010-2011 obsahuje opatření 1.2 zaměřené na zájmové vzdělávání.

Cíle:	Rozšíření nabídky zájmového vzdělávání a její pestrosti.
Popis opatření	<p>Opatření je zaměřeno na metodickou podporu organizacím působícím v zájmovém vzdělávání. Aby tato podpora mohla být účinná, je nezbytné, aby se opírala o koncepci zájmového vzdělávání v Jihomoravském kraji. Tato koncepce se musí stát strategickým dokumentem Jihomoravského kraje.</p> <p>Opatření se musí soustředit na komunikaci mezi Jihomoravským krajem a subjekty působícími v zájmovém vzdělávání. Dále by se opatření mělo zabývat posílením spolupráce mezi jednotlivými aktéry působícími v zájmovém vzdělávání a tím i posílením předávání jejich zkušeností s konkrétní nabídkou zájmového vzdělávání (včetně zájmového vzdělávání pro věkovou skupinu od 6 do 25 let věku).</p>

Klíčové aktivity	<p>I. Komunikace s organizacemi působícími v neformálním vzdělávání s důrazem na inovaci jejich nabídky v kontextu nových trendů a požadavků, přenesení jejich zkušeností ostatním subjektům působícím v zájmovém vzdělávání (akcentace sociální integrace) – Síť environmentálního poradenství v Jihomoravském kraji – Rezekvítek;</p> <p>II. Tvorba koncepce zájmového vzdělávání v Jihomoravském kraji ve formě strategického dokumentu včetně návrhu systému certifikace pro vybrané vzdělávací instituce, a agentury, ANNO JMK.</p> <p>III. Spolupráce na přípravě metodických podkladů pro střediska pro volný čas dětí a mládeže, školní kluby a školní družiny působící v zájmovém vzdělávání s ohledem na koncepci zájmového vzdělávání v Jihomoravském kraji.</p> <p>IV. Odborné semináře pro vedoucí pracovníky zařízení působících v zájmovém vzdělávání.</p>
------------------	---

5.2.4 Zhodnocení

U obou dotačních programů není známa jejich souvislost se Strategii rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje, respektive jejím Krátkodobým realizačním plánem. Cíle dotačních programů nijak nenavazují ani na cíl opatření zaměřený na zájmové vzdělávání, ani na plánované klíčové aktivity. Naopak, ve zveřejněných dokumentech se objevují odkazy na Koncepti státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-2013, což je ovšem dokument schvalovaný Vládou České republiky, nikoli krajem jako samosprávným územním celkem. Není proto zřejmé, proč byly oba dotační tituly vyhlášeny.

Cíle dotačních programů jsou formulovány velice obecně, díky tomu nelze provést hodnocení účinnosti programů. Cíle by měly být stanoveny konkrétně, měřitelně a nejlépe s časovým horizontem.

V podmínkách programů jsou zařazena také omezení na čerpání určitého druhu výdajů a dále také minimální a maximální výše dotace. Avšak pouze konkrétní subjekt plánující a realizující určitou aktivitu, akci nebo projekt dokáže správně identifikovat potřebné výdaje. Jakákoliv omezení na čerpání určitého druhu výdajů nevedou ke zvýšení efektivity čerpaných prostředků.

Ze zveřejněných informací není zřejmé, zda dotační programy sledují hospodárnost, efektivnost nebo účelnost veřejných prostředků, což je v rozporu se zákonem o finanční kontrole ve veřejné správě (mimo jiné zmiňovaný v záhlaví obou dotačních programů).

Pozitivním hlediskem je nutná finanční spoluúčast na realizaci projektu ze strany příjemce, navíc s neomezeným prokazováním výdajů. To motivuje žadatele podávat žádost o podporu na takové aktivity, které plánoval sám realizovat.

Komentář [HN6]: Objevilo se v návrzích dotačních programů vyšších od NNO

Komentář [HN7]: Spoluúčast příliš vysoká – systémově s MŠMT 30%

6 Shrnutí a doporučení

6.1 SWOT ANALÝZA

Objektem SWOT analýzy jsou NNO pracující s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji. Zatímco silné a slabé stránky vypovídají o vlastnostech NNO, příležitosti a ohrožení popisují vnější prostředí, ve kterém se pohybují.

S – Silné stránky

- NNO nabízejí širokou škálu aktivit v rámci neformálního vzdělávání
- Z průzkumu webových stránek NNO vyplývá vysoká míra informovanosti o jejich aktivitách
- NNO disponují pracovníky s vysokou odborností v oblasti neformálního vzdělávání
- NNO často využívají při práci s cílovými skupinami potenciálu studentů, který se nabízí zejména ve městě Brně
- Zájmy NNO jsou dostatečně zastupovány prostřednictvím zastřešujících asociací a sítí
- NNO pracující s dětmi a mládeží využívají vícezdrojového financování
- NNO mají dostatečné vnitřní i venkovní prostory pro realizaci svých aktivit
- NNO jsou relativně dobře materiálně zabezpečeny

W – Slabé stránky

- NNO i jejich nabídka aktivit jsou nerovnoměrně prostorově rozmístěny (vyšší koncentrace je v brněnské **aglomeraci**)
- NNO nemají dostatek časových kapacit i finančních prostředků pro další vzdělávání svých pracovníků a dobrovolníků
- Z průzkumu webových stránek NNO vyplývá nízká propagace konceptu neformálního vzdělávání
- NNO nejsou dostatečně transparentní, nezveřejňují výsledky o hospodaření
- **NNO nejsou zabezpečeny dotačními tituly kraje v oblasti úhrady mzdových nákladů**

O – Příležitosti

- Prostor pro existenci NNO je stabilní, za posledních několik let se příliš **nezměnilo**
- Příležitostí pro rozvoj NNO je prohloubení spolupráce s veřejnou správou a samosprávou
- V porovnání s jinými regiony střední Evropy je v Jihomoravském kraji relativně příznivý stav ekonomiky
- Kupní síla obyvatel Jihomoravského kraje roste

T – Ohrožení

- NNO se potýkají se složitostí účetních a daňových **zákonů**
- Chybí ucelená koncepce celoživotního vzdělávání v Jihomoravském kraji

Komentář [HN8]: Základní články Sokolů, hasičů orlů, i skupin mládeže v v církvích pracují významně ve venkovských oblastech

Komentář [HN9]: doplněno

Komentář [HN10]: nesouhlas v oblasti financování NNO, do roku 2005 kraj vypisoval grant na úhradu provozních nákladů, poslední dva roky se neustále snižují alokace

Komentář [HN11]: dá se odstranit poradenskou činností anebo možností uhradit mzdové náklady účetních a daňových poradců

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

- Všechny formy vzdělávání v Jihomoravském kraji nejsou provázány s trhem práce
- Není dořešen způsob financování neformálního vzdělávání z úrovně kraje
- Jihomoravský kraj ohrožuje negativní demografický vývoj – snižování počtu dětí, stárnutí obyvatel, zejména ve venkovských oblastech
- Existují významné rozdíly v kupní síle mezi městskou a venkovskou populací
- Výstupy neformálního vzdělávání zatím nejsou obecně uznávány

6.2 DOPORUČENÍ A NAVRŽENÍ OPATŘENÍ PRO JIHMORAVSKÝ KRAJ

1. Ve strategických dokumentech kraje definovat cíle v oblasti neformálního vzdělávání dětí a mládeže. Mezi cíle může patřit:
 - a. snížení sub-regionálních disparit v nabídce aktivit neformálních vzdělávání,
 - b. zvýšení nabídky aktivit jako prevence sociálně-patologických jevů,
 - c. využití neformálního vzdělávání pro rozvoj kompetencí a dovedností nutných k uplatnění na trhu práce,
 - d. Podpora aktivit zvyšujících zájem o technické a přírodovědné obory.
2. Vytvořit platformu pro spolupráci – pracovní skupinu zaměřenou na neformální vzdělávání se zástupci NNO, obcí a krajských představitelů.
3. Ve spolupráci s NNO vyjasnit úlohu NNO při naplňování cílů strategie.
4. Definovat konkrétní klíčové aktivity vedoucí k naplnění cílů strategie.
5. Zajistit stabilní, nejlépe víceleté financování klíčových aktivit.
6. V případě, že pro realizaci některé z klíčových aktivit bude jako nejvhodnější opatření zvolena finanční podpora NNO, pak vytvořit dotační program s konkrétními, měřitelnými cíli a pravidelně vyhodnocovat jeho účinnost na naplňování cílů strategie.

Komentář [HN12]: ve spolupráci s NNO

7 Závěr

Tato analýza měla dva cíle: za prvé, získat údaje o neziskových organizacích a jejich potřebách, a za druhé navrhnout (v rámci současných možností) systém spolupráce a financování nestátních neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji.

První cíl se podařilo splnit jen částečně. Zadání analýzy předpokládalo získat většinu údajů pro zpracování analýzy prostřednictvím dotazníkového šetření. Údaje sebrané tímto způsobem však měly nízkou vypovídací schopnost z důvodu méně než desetiprocentní návratnosti dotazníků, a tak nakonec nebyly použity. Nepodařilo se tak zjistit informace o počtech stálých i dobrovolných pracovníků, počtech cílové skupiny, způsobu informování cílové skupiny a o pravidelných akcích pořádaných neziskovými organizacemi pracujícími s dětmi a mládeží.

Díky změně metodiky – průzkumem webových stránek neziskových organizací – se i tak nakonec podařilo získat mnoho cenných informací o aktivitách neziskových organizací.

Doporučení pro budoucí průzkumy zní: většinu relevantních informací získat z veřejně dostupných zdrojů a dotazníkové šetření používat jen jako doplňkový zdroj.

Hlavní zjištění z provedeného průzkumu je, že nabídka nestátních neziskových organizací je široká a velice rozmanitá, avšak v rámci Jihomoravského kraje nerovnoměrně rozložená. Neziskové organizace používají neformální vzdělávání pouze jako nástroj při práci s cílovými skupinami. Neformální vzdělávání jako koncept není zatím v praxi příliš rozšířen.

Analýza také ukázala, že druhého cíle nemohlo být dosaženo. Ani ze strategických dokumentů Jihomoravského kraje, ani z vyhlášených dotačních programů nevyplývá, jakých cílů má být v oblasti zájmového vzdělávání dosaženo a jakou roli při jejich naplňování mají sehrát nestátní neziskové organizace. Strategie rozvoje lidských zdrojů navrhuje k zájmovému vzdělávání toto opatření: "Naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti: formování osobnosti mladého člověka, podpora přirozených zájmů, potřeb a talentů jakožto prevence negativních jevů ohrožující současnou mladou generaci." Podobně obecně formulované jsou i cíle vyhlášených dotačních programů.

Hlavní doporučení spočívají ve formulaci konkrétních cílů v oblasti zájmového vzdělávání, vytvoření odpovídající platformy (např. pracovní skupiny) pro spolupráci na řešení této oblasti.

8 Použitá literatura

Monografie

ALLEN, R. – TOMMASI, D. *Řízení veřejných výdajů: odborná příručka pro tranzitivní země*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2002. ISBN 80-85045-12-5.

BORIS, T. E. – STEURLE, E. C. *Nonprofit and Government: collaboration and conflict*. 2. vyd. Washington: The Urban Institute Press, 2006. 453 s. ISBN 0-87766-732-2.

HYÁNEK, V. – PROUZOVÁ, Z. – ŠKARABELOVÁ, S. et al. *Neziskové organizace ve veřejných službách*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007, 292 s. ISBN 978-80-210-4423-4.

POSPÍŠILOVÁ, T. *Oborové zastřešující organizace v občanském sektoru ČR 2005 : zpráva z výzkumu*. 1. vyd. Praha: Nadace Rozvoje občanské společnosti, 2005. 65 s.

PROUZOVÁ, Z. *Ekonomické výsledky neziskových organizací v oblasti vzdělávání v roce 2005*. 1. vyd. Brno: CVNS, 2006, 24 s. ISBN 80-239-8448-9.

REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.

ŠEDIVÝ, M. – MEDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 154 s. ISBN 978-80-247-2707-3.

ŠKARABELOVÁ, S. a kol. *Když se řekne nezisková organizace: příručka pro zastupitele krajů, měst a obcí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 130 s. ISBN 80-210-3031-3.

ŠUMPÍKOVÁ, M. – OCHRANA, F. – PAVEL J. a kol. *Veřejné výdajové programy a jejich efektivnost*. 1. vyd. Praha: EUROLEX BOHEMIA, 2005. 233 s. ISBN 80-86861-77-5.

Dokumenty

Krátkodobý realizační plán Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje 2010-2011
Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje

Webové stránky

www.mladezvakci.cz

www.kr-jihomoravsky.cz

9 Přílohy

Příloha č. 1: On-line dotazník neziskové organizace

Příloha č. 2: Strukturovaný rozhovor

Příloha č. 3: Databáze NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

Příloha č. 4: Přehled NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

Příloha č. 1: ON-LINE DOTAZNÍK NEZISKOVÉ ORGANIZACE

1. Identifikační údaje (vyplňte dle skutečnosti)

Název organizace	IČ
Právní forma	

2. Doplnkové informace (vyplňují organizace na nižším stupni organizační struktury)

Název nadřazené organizace	IČ nadřazené organizace
----------------------------	-------------------------

3. Sídlo organizace (vyplňte dle skutečnosti)

Ulice	Číslo popisné/ orientační
Obec	PSČ

4. Kontaktní adresa (vyplňte kontaktní adresu, liší-li se od sídla organizace)

Ulice	Číslo popisné/orientační
Obec	PSČ

5. Kontaktní údaje (vyplňte dle skutečnosti)

WWW	E-mail	Telefon
-----	--------	---------

6. Lidské zdroje (uvádějte počty fyzických osob k 31.12.2010)

Pracovník	Zaměstnanci		Dobrovolníci
	pracovní smlouva	dohody (DPP, DPČ)	
Počet pracovníků celkem			
v tom počet kvalifikovaných zaměstnanců (SŠ, VŠ, pedagog)			
v tom počet nekvalifikovaných zaměstnanců			

7. Hlavní činnost (stručně popište hlavní činnost Vaší organizace)

--

8. Oblast činnosti (vyberte jednu možnost jako převažující a případně jednu nebo více možností jako ostatní činnost, klasifikaci naleznete www.e-cvns.cz/klasifikace)

☐ 1a) kultura	☐ 6) komunitní rozvoj a bydlení
☐ 1b) památky	☐ 7) ochrana práv, obhajoba zájmů, politika
☐ 1c) sport	☐ 8) filantropie a dobrovolnictví
☐ 1d) volný čas	☐ 9) mezinárodní aktivity
☐ 2) vzdělávání a výzkum	☐ 10) náboženství a církve
☐ 3) zdraví	☐ 11) hospodářská a profesní sdružení
☐ 4) sociální služby	☐ 12) odbory
☐ 5) ochrana životního prostředí	☐ 13) činnosti jinde neuvedené: _____

9. Územní působnost (zatrhněte pouze jednu možnost)

☐ mezinárodní	☐ okresní (mikroregionální)
☐ celostátní (nadregionální)	☐ obecní
☐ krajská (regionální)	

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

Příloha č. 2 STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR

Název organizace

--

Jméno a příjmení

Telefon

E-mail

--	--	--

1. **Stručně popište hierarchii Vaší organizace. Uveďte počty různých typů organizačních jednotek (základní organizace, klub, regionální centrum, oddíl, župa, apod.) pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji. Nezapomeňte prosím uvést, zda tyto organizační jednotky mají právní subjektivitu či nikoli.**

--

2. **Stručně popište, jakým způsobem a jak často Vaše organizace informuje cílovou skupinu o službách, činnostech a akcích Vaší organizace.**

--

3. **Pracují ve Vaší organizaci kvalifikovaní pracovníci pro činnost s dětmi a mládeží? Pokud ano, uveďte jejich pracovní pozici a kvalifikaci (VŠ, SŠ vzdělání, specializované kurzy, apod.).**

--

4. **Vyhodnocuje Vaše organizace kvalitu poskytovaných služeb? Pokud ano, stručně popište jakým způsobem.**

--

5. **Co si představujete pod pojmem "neformální vzdělávání". Pokuste se stručně definovat tento pojem.**

--

Analýza neformálního vzdělávání v NNO pracujících s dětmi a mládeží v Jihomoravském kraji

6. Stručně popište pozici Vaší organizace na "trhu neformálního vzdělávání" v rámci území Jihomoravského kraje.

7. Jsou činnosti Vaší organizace v oblasti neformálního vzdělávání nějak zásadně limitovány (např. z důvodu nedostatku prostor, financí, počtu kvalifikovaných pracovníků nebo materiálně technického vybavení)? Pokud ano, stručně popište jednotlivé příčiny a jejich následky.

8. Pokud by Vaše organizace získala nový zdroj financování, na jaké výdaje byste finanční prostředky čerpali nebo jaké nové činnosti byste zahájili?

9. Pokud by Vaší organizací byla nabídnuta spolupráce ze strany Jihomoravského kraje, na jakou činnost byste spolupráci využili? Jakou formu spolupráce byste preferovali?